

اقدام فوری

ممنوعیت خروج فعال بیمار و سال خورده حقوق بشر، محمد ملکی، از کشور باید رفع شود

دکتر محمد ملکی، مدافع حقوق بشر سال خورده‌ی ۸۴ ساله، از ترک ایران برای دیدار با فرزندانش در هلند و کانادا محروم شده است. مقامات او را به تلافی اقدامات صلح‌آمیز حقوق بشری‌اش از سال ۱۳۹۰ ممنوع‌الخروج کرده‌اند. او مشکلات جدی پزشکی دارد و می‌خواهد به خانواده‌اش بپیوندد.

دکتر محمد ملکی مدافع برجسته حقوق بشر از ۱۹ شهریور ۱۳۹۰ توسط مقامات ایران ممنوع‌الخروج شده است. او که سابقه بیماری قلبی، دیابت و سرطان پروستات دارد، بارها برای لغو حکم ممنوع‌الخروجی‌اش تلاش کرده تا بتواند فرزندانش را در کانادا و هلند، شاید، برای آخرین بار ببیند و نگران است که به زودی برای سفر کردن بیش از حد بیمار شود. پسر او در هلند نمی‌تواند به ایران سفر کند زیرا با خطر جدی دستگیری و بازداشت خودسرانه به خاطر عقاید سیاسی‌اش رو به رو خواهد شد.

دکتر محمد ملکی در اقدامی تلافی‌جویانه به خاطر فعالیت‌های مسالمت‌آمیز حقوق بشری‌اش، از جمله نوشتن یک نامه به گزارشگر ویژه‌ی سازمان ملل در خصوص وضعیت حقوق بشر ایران در شهریور ۱۳۹۰، ممنوع‌الخروج شد. او در این نامه برخی از شکنجه‌هایی که در دوره‌های مختلف زندان در بین سال‌های ۱۳۶۰ و ۱۳۸۸ تحمل کرده بود را توصیف کرد. پیرو پیگیری‌های متعدد از دفتر دادستانی مستقر در زندان اوین، به او از طریق یک برگه دست نوشته اعلام شد که رفع ممنوع‌الخروجی در تاریخ ۳ دی ۱۳۹۲ صادر گردیده است. او متعاقباً برای تمدید گذرنامه‌اش اقدام کرد تا از پسرش در هلند دیدار کند اما اداره‌ی گذرنامه از صدور گذرنامه خودداری کرد. پس از ماه‌ها رفت و آمد بین ادارات مختلف، دفتر دادستانی در اسفند ۱۳۹۴ اعلام کرد که با صدور گذرنامه برای او از «بالا» موافقت نشده است. او بعدتر فهمید که این مقام «بالا» سپاه پاسداران بوده است.

دکتر محمد ملکی در نامه‌ی سرگشاده دیگری به گزارشگر ویژه سازمان ملل در امور ایران در اردیبهشت ۱۳۹۴ نوشت: «من نه دزدی کرده‌ام و نه اختلاس و نه هیچ عمل مجرمانه دیگری. من تنها به جرم دگراندیشی و انتقاد صریح از حاکمان جمهوری اسلامی و فعالیت‌های حقوق بشری از این حق خود و بسیاری دیگر از حقوق مدنی‌ام محروم شده‌ام [...] می‌خواهم بعد از حدود ۷ سال فرزندم را ببینم [...] این حق بدیهی و آرزوی قلبی هر پدری است.» او در تیر ماه ۱۳۹۴ در اعتراض به ممنوعیت خروجش از کشور در مقابل یکی از ساختمان‌های وابسته به حکومت شروع به تحصن هفتگی کرد و این اعتراض را تا آذر ماه همان سال ادامه داد و بعد از آن به علت بیماری نتوانست تحصن‌اش را ادامه دهد.

دکتر محمد ملکی یکی از بنیان‌گذاران کمپین گام به گام برای لغو مجازات اعدام (لگام) است. او اغلب در تجمعات همبستگی با قربانیان نقض حقوق بشر شرکت می‌کند و با مدافعین حقوق بشر و همچنین خانواده‌های زندانیان سیاسی در ارتباط است.

لطفاً نامه‌ای به زبان فارسی، انگلیسی یا هر زبان دیگری که می‌دانید، بنویسید و از مقامات بخواهید:

- حکم ممنوع‌الخروجی محمد ملکی را فوراً و بدون قید شرط لغو کنند چرا که او صرفاً به خاطر فعالیت‌های صلح‌آمیز با استفاده از حق آزادی بیان و حق آزادی اجتماع و گردهمایی مورد اقدامات تنبیهی قرار گرفته است؛
- به حق افراد در خصوص داشتن آزادی برای ترک کشور خود احترام بگذارند. این حق در ماده‌ی ۱۲ میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی که ایران هم عضو آن است، تضمین شده است؛
- فعالیت به حق مدافعین حقوق بشر را به رسمیت شناخته و به جرم انگاری فعالیت‌های مسالمت‌آمیزی که در جهت ترویج و دفاع از حقوق بشر انجام می‌شوند، از جمله جرم انگاری ارتباط با مکانیسم‌های حقوق بشر سازمان ملل، پایان دهند.

لطفاً درخواست‌ها را تا قبل از ۲۳ تیر ۱۳۹۶ به آدرس‌های زیر ارسال نمایید:

رئیس قوه قضاییه	رئیس اداره گذرنامه	رونوشت به
آیت‌الله صادق لاریجانی	مجتبی کریمی	وزیر امور خارجه ایران؛ جواد ظریف
ایران، تهران، خیابان ولی عصر، خیابان پاستور،	ایران، تهران، خیابان امام خمینی،	ایران، تهران، میدان امام خمینی، خیابان امام
پلاک ۴، دفتر روابط عمومی قوه قضاییه ایران	ساختمان شماره ۳	خمینی
	ed_gozarname@mfa.gov.ir	info@mfa.gov.ir

اقدام فوری

ممنوعیت خروج فعال بیمار و سال خورده حقوق بشر، محمد ملکی، از کشور باید رفع شود

اطلاعات تکمیلی

دکتر محمد ملکی اولین بار در تیر ۱۳۶۰، زمانی که رییس دانشگاه تهران بود و مقامات به قصد «اسلامی» کردن دانشگاه‌ها و کنترل بیشتر بر آن‌ها «انقلاب فرهنگی» را به راه انداختند، بازداشت شد. او در ابتدا به اعدام محکوم شد اما حکم او بعدها به ۱۰ سال زندان کاهش پیدا کرد. وی در شهریور ۱۳۶۵ بعد از پنج سال از زندان آزاد شد. او در نامه‌ی خود به گزارشگر ویژه‌ی ایران در شهریور ۱۳۹۰ اشکال مختلف شکنجه از جمله ضرب و شتم، شلاق بر کف پا، آویزان کردن از سقف و لگد زدن بر روی سر که در طول آن سالها از آن‌ها رنج برده بود را شرح داد.

او مجدداً در اسفند ۱۳۷۹ بازداشت و به مدت حدوداً ۶ ماه در سلول‌های انفرادی زندان عشرت‌آباد تهران که تحت نظر سپاه پاسداران است و او آن را «مخوف» توصیف کرده، نگهداری شد. او متقابلاً با اتهامات امنیتی واهی که اساس آنها فعالیت‌های مسالمت‌آمیز وی با گروه سیاسی ملی - مذهبی بود به ۷ سال حبس تعلیقی محکوم شد. دکتر محمد ملکی بار دیگر در مرداد ماه ۱۳۸۸ در پی سرکوب‌های بعد از تظاهرات‌های انتخابات ریاست جمهوری سال ۸۸ بازداشت شد. این بار او به مدت سه ماه در سلول‌های انفرادی زندان اوین نگهداری شد. او در اسفند ۱۳۸۸ با وثیقه‌ی سنگین به خاطر وضعیت بد سلامتی‌اش آزاد شد و در مهر ۱۳۹۰ به یک سال زندان محکوم شد. محمد ملکی برای سپری کردن دوران محکومیت دو بار در بهمن ۱۳۹۰ و آذر ۱۳۹۱ برای تحمل حبس به زندان اوین احضار شد. در هر دو مرتبه، او در زندان حاضر شد اما مقامات او را زندانی نکرده و اجازه دادند با وثیقه آزاد بماند.

ممنوعیت سفر دکتر محمد ملکی از سال ۱۳۹۰ نقض قوانین بین‌المللی و حتی قوانین داخلی ایران است. بر اساس ماده ۲۴۷ آیین دادرسی کیفری مصوب سال ۱۳۹۴ بازپرس می‌تواند دستور نظارت قضایی از جمله ممنوعیت خروج از کشور برای جلوگیری از فرار یا مخفی شدن متهم صادر کند. ماده ۲۴۸ تصریح می‌کند که مدت اعتبار قرار منع خروج از کشور شش ماه است و این دستور بعد از گذشت ۶ ماه خود به خود منتهی است مگر این که تمدید شود. ماده ۲۵۰ همین قانون تأکید می‌کند که قرار تأمین و نظارت قضایی باید «مستدل و موجه و با نوع و اهمیت جرم، شدت مجازات، ادله و اسباب متهم، احتمال فرار یا مخفی شدن متهم و از بین رفتن آثار جرم، سابقه متهم، وضعیت روحی و جسمی، سن، جنس، شخصیت و حیثیت وی متناسب باشد». تمام این الزامات قانونی در پرونده محمد ملکی مورد نقض قرار گرفته است و ممنوعیت سفر او بیش از پنج سال است که بدون ارائه هرگونه دلیل و عدم وجود تحقیقات قضایی اعمال شده است. محمد ملکی در شهریور ۱۳۹۰ با ارائه شکایتی به قاضی شعبه‌ی ۲۸ دادگاه انقلاب درخواست کرد که یا ممنوعیت غیرقانونی خروج وی از کشور باطل شود و یا دستور داده شود که او در صورت وجود هرگونه مسأله‌ی جزایی به زندان احضار شود. قاضی درخواست او را بدون ارائه هیچ‌گونه استدلالی رد کرد.

در ماده ۱۲ میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی که ایران نیز عضو آن است آمده است: «هر کس آزاد است هر کشوری و از جمله کشور خود را ترک کند.» در همین ماده اشاره شده است که «حقوق مذکور فوق تابع هیچ‌گونه محدودیتی نخواهد بود مگر محدودیتهایی که به موجب قانون مقرر گردیده و برای حفظ امنیت ملی، نظم عمومی، سلامت یا اخلاق عمومی یا حقوق و آزادیهای دیگران لازم بوده و با سایر حقوق شناخته شده در این میثاق سازگار باشد.»

نام: محمد ملکی جنسیت: مرد

